

Palma. A l'esquerra, vista del moll i de la Catedral entre les barques; a la dreta, Portopí.

Les Illes Balears, a principis de segle

El Centre de Cultura de la Caixa de Balears, Sa Nostra, exhibeix fins el proper 26 de juny l'exposició 'Menorca i Mallorca 1915', la visió de les dues Balears que captà a través de la seva màquina fotogràfica l'excursionista Josep Salvany el 1915.

Sóller. El port sota el pi.

Era l'any 1915. L'associacionisme excursionista català que s'ajuntava en el Centre Excursionista de Catalunya (CEC) posà la vista en les Illes Balears. Balears en el sentit estricte (Mallorca i Menorca), ja que deixaren fora del viatge les Pitiüses: Eivissa i Formentera. Entre aquells excursionistes-viatjants hi havia el polifacètic Josep Salvany i Blanch (Martorell, 1866-Barcelona, 1929). Salvany, geòleg, arqueòleg, metge, oculista... era un apassionat de la fotografia i de tantes altres manifestacions culturals. Instal·lat a Barcelona, on estudià medicina i cirurgia, es va fer membre del Centre Excursionista de Catalunya el 1905, on hi

excel·lí en la seva tasca de fotògraf, i deixà constància gràfica de nombrosíssims viatges arreu del món organitzats pel CEC. A través dels objectius de les seves càmeres quedaren immortalitzats, amb especial atenció a l'arquitectura religiosa i les obres d'art, trossos de la memòria de començaments del segle XX de diversos països europeus com la mateixa Catalunya i Espanya i d'Egipte, Terra Santa o els Estats Units d'Amèrica. Ara tot just fa 94 anys, entre el 13 de maig i el 14 de juny de l'any 1915, un grup de viatgers-excursionistes del CEC, amb Josep Salvany entre ells, es desplaçà a Mallorca i Menorca.

Dalt, dues imatges de Ciutadella, a Menorca, la plaça des Born i el carrer de ses Voltes. A sota, la Naveta des Tudons vista per davant i la plaça del Carme amb església parroquial de Santa Maria de Maó.

D'aquella relativament llarga estada, a la Biblioteca de Catalunya, depositària del Fons Salvany, se'n conserven quasi quatre-cents clixés originals que l'autor va realitzar durant el viatge. La col·lecció fotogràfica de Salvany sobre les dues Balears, de la qual s'exposa només una part, va ser realitzada seguint la tècnica de l'anomenada visió estereoscòpica. Això és, fotografies que fan l'efecte tridimensional, que permeten apreciar el volum i la profunditat dels objectes, així com la distància entre si. Una tècnica que es coneixia des del 1853 i que era possible gràcies a càmeres de dos objectius. Josep Salvany va retratar les illes de Mallorca i Menorca utilitzant aquesta tècnica, com feia molt

sovint en part dels seus treballs. L'exposició mostra paisatges i personatges d'unes Balears enmig de dues èpoques. D'una banda el pes de la societat tradicional agrícola encara és predominant, però de l'altra la industrialització comença a guanyar terreny i fan les primeres passes el

moviment obrer i la burgesia, com a noves classes socials que conviuen encara amb la tradició. El Fons Salvany permet retrobar una part de la memòria visual de Balears, un patrimoni certament escàs.

Miquel Payeras

La compassió del dimoni

Jordi Mata

Sense saber amb certesa si està implicat en l'assassinat de la seua amant, Víctor Beltran, intel·lectual en decadència, haurà d'enfrontar-se en una nit amb la crua exposició de la seva pròpia vida a través d'un text inculpori que descobreix al seu ordinador. Premi Joanot Martorell 1998.

Bromera
"L'Eclèctica", 64

Diario de Djelfa

Max Aub

Publicat per primera volta a Mèxic el 1944, el *Diario de Djelfa*, escrit als camps de presoners, és una obra d'indignació i d'esperança, fruit d'aquella experiència inhumana i involuntària. El llibre ens espanta a comprovar que la poesia és la relació de l'home amb la mort.

Denes 10 Editorial
"Edicions de la Guerra", 37

Mujeres, regulación de conflictos sociales y cultura de la paz

Anna Aguado, ed.

Pensar i escriure la història a partir de les relacions de gènere ha estat un avanç metodològic clau per a entendre la complexitat de la societat en el present i en el passat. Les contribucions aplegades en aquesta obra abordem, així, el paper històric i actual de les dones en la lluita per la justícia social i la pau.

Universitat de València
"Col·l. Oberta. Sèrie Història", 5